

OBSAH

PŘEDMLUVA	9
ÚVOD	11
Kategorie srovnání: národ a stát	11
Na čem můžeme stavět	12
Ke vzniku knihy	14
Ke kapitolám	16
NA CESTĚ KE STÁTNOSTI	
ČESKÉ A RAKOUSKÉ ZEMĚ OD STŘEDOVĚKU PO NOVOVĚK	19
Území a lidé	19
Na periferii Svaté říše římské: České a rakouské země ve středověku	22
Zeměpán a stavy v raném novověku	24
Barokní absolutismus – období reforem	28
Na cestě k centralistickému vrchnostenskému státu: éra změn a reforem	29
VIRIBUS UNITIS?	
ČESKÉ A RAKOUSKÉ ZEMĚ MEZI LETY 1848 AŽ 1914	33
„Vynalézání“ národa: úspěšný model s dvojí tváří	33
Předlitavsko: zdařilé budování moderního státu	36
Doba předbřeznová	37
Revoluce 1848 aneb promeškaná příležitost	39
Éra neoabsolutismu	41
Od „stavu“ k „třídám“: sociální vývoj ve druhé polovině 19. století	43
Na cestě k sociálnímu státu	45
Sekularizace	45
Éra ústavních experimentů: mezi centralismem a federalismem	47
Hospodářství a společnost od „vyrovnání“ po první světovou válku	50
Politická kultura pod „železným kruhem“	52
Fin de siècle: demokracie, masové strany a integrální nacionalismus	53
ROZPAD A ZÁNİK	
HABSBURSKÁ MONARCHIE ZA PRVNÍ SVĚTOVÉ VÁLKY	65
„Zárodečná katastrofa 20. století“?	65
Mobilizace: válečné nadšení a válečná apatie	67
Rakouská vnitřní politika	68
Frontový zážitek a proměňující se loajality	69
Politika českého odboje	72
Váleční uprchlíci a váleční zajatci	74
Domácí fronta	75
Genderové role	78

MEZI VÁLKAMI

RAKOUSKO A ČESKOSLOVENSKO V LETECH 1918 AŽ 1938	85
Dědictví a nový začátek	86
Identity a symboly	93
Nové pořádky	100
Ve stínu světové hospodářské krize a nacistického Německa	107

ŽIVOT NA HRANICI – ŽIVOT S HRANICÍ I **121** |

Ze zemských hranic se stávají státní	121
Kontakty	124
Konflikty	127

SPOLEČNÝMI UMĚLECKÝMI SILAMI

KULTURNÍ VZTAHY ČESKÝCH A RAKOUSKÝCH ZEMÍ

MEZI LETY 1775 A 1945	135
Kulturní identita a umělecká produkce	135
Vzdělávací systémy a obroda jazyka	136
Centra a jejich vzdalování: Vídeň – Praha – Brno	139
Propustné hranice: kulturní kontakty po roce 1918	144

ČESKÉ A RAKOUSKÉ ZEMĚ POD NACISTICKOU

NADVLÁDOU V LETECH 1938 AŽ 1945 **165** |

Úvod	165
Etablování nacistické nadvlády	167
Česko-Slovensko po mnichovské dohodě: „Druhá republika“ (1938–1939)	169
Účast ve válce, válečné hospodářství a sociální politika	173
Církevní a kulturní život pod nacionálním socialismem	179
Nacistická germanizační politika v českých zemích	181
Pronásledování a odboj	182
Nacistická vyhlazovací politika	191
Konec války: mezi osvobozením a okupací	196

NA ROZCESTÍ MEZI VÝCHODEM A ZÁPADEM **205** |

Obnovení republik	206
Denacifikace a odčinění minulosti	216
„Odněmčení“	219

V NEPŘÁTELSKÝCH TÁBORECH STUDENÉ VÁLKY

- PADESÁTÁ A ŠEDESÁTÁ LÉTA 20. STOLETÍ **235** |

Československý únor 1948 a rakouský říjen 1950	236
Enklávy, exklávy a začlenění do bloků	239
Vnitřní sovětizace a amerikanizace	241
Rakousko: stabilita a suverenita	242
Sny a noční můry československého stalinismu	246
Hledání třetí cesty	249
Hospodářství a sociální partnerství v Rakousku	249
Generační konflikt a hnutí osmašedesátníků v Rakousku	252
Socialismus a svoboda v Československu?	253

DLOUHÁ SEDMDESÁTÁ LÉTA: PŘELOMOVÉ OBDOBÍ

NA HRANICI MEZI VÝCHODEM A ZÁPADEM **263** |

Kreiského Rakousko – Husákovo Československo	264
--	-----

Rozmach a krize	275
Kultura a antikultura	280
„Normalizované“ vztahy	285
PŘEV RAT, TRANSFORMACE A EVROPSKÁ INTEGRACE	291
„Wind of change“	292
Transformace – mezi opojením a strachem z budoucnosti	299
Integrace na Západ – mezi neutralitou, NATO a směřováním do EU	305
Zpracování minulosti	307
Společenské proměny	315
Od Austropopu a Czechteku až po Musikantenstadl a Zlatého slavíka	319
ŽIVOT NA HRANICI – ŽIVOT S HRANICÍ II	325
Za vlády nacismu	325
Život u „železné opony“	333
Otevřená hranice.	343
O „DESTRUKTIVNÍCH NACIONALISTECH“, „DEMOKRATICKÝCH VLASTENCÍCH“ A „POMÁHAJÍCÍCH BRATRANCÍCH“	
STEREOTYPY A NARATIVY VE VZÁJEMNÉM ČESKO-RAKOUSKÉM VNÍMÁNÍ	353
Stereotypy: sbírka a kategorie	355
Kultivovaný provincialismus versus povýšená víra v pokrok	355
Upřené zrovnoprávnění a zklamané sliby: cesta k odcizení	356
Odliv mozků z českých zemí.	362
„Kacíři“ – „heretikové“ – „nepřátelé státu“: Hus, Bílá hora a pohled zvenčí.	262
Kulturní národ v žaláři národů? O (údajné) státní bezvýznamnosti Čechů.	365
Rakušané „sedí na majetku“ a Češi jsou „simulanti“ a „hrobníci“: první světová válka.	367
Právo na sebeurčení roku 1918: koncepty v rozporu	368
1938–1945: „Mnichov“, „vyhnání“ a otázka bezpráví	370
Sametová revoluce, „Annus mirabilis“, nové sousedství: 1989–2000	374
„Šípy v toulci...“ – 2000–2004	375
SEZNAM VYOBRAZENÍ	379
JMENNÝ REJSTŘÍK	388
MÍSTNÍ REJSTŘÍK	396
SEZNAM ZKRATEK	400
SEZNAM AUTORŮ	403